

RTU studiju kurss "Sociālā antropoloģija"

0L000 Liepājas akadēmija

Vispārējā informācija

Kods	LA0070
Nosaukums	Sociālā antropoloģija
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācītspēks	Arturs Medveckis - Doktors, Profesors
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 2.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Studiju kursā apgūst zināšanas par sociālo un kultūras antropoloģiju. Kursā tiek apskatīta priekšmeta vēsture, būtiskākie etnogrāfiskie pētījumi, kā arī pētniecības metodes. Tiek attīstītas prasmes analizēt kultūras antropoloģijas pētījumus, veikt patstāvīgi lauka darbu un interpretēt iegūtos rezultātus; iegūtās zināšanas un prasmes izmantot profesionālajā darbībā.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Iepazīstināt ar sociālo antropoloģiju un tās pētīšanas virzieniem. Ievirzīt studentus bezaizspriedumu kultūras daudzveidību izpēti procesā un atvērtībai profesionālajā darbībā. Apgūt zinātniskās literatūras apkopošanas, kritiskās izvērtēšanas procesu, spēt identificēt un definēt pētāmās problēmas, klasificēt informāciju, to novērtēt, analizēt un sagatavot analītisku ziņojumu ar secinājumiem. Sintezēt iegūtās teorētiskās zināšanas ar praktiskā pētījuma atziņām, tās kritiski izvērtēt, spriest par validitāti un turpmāko pētījumu un pielietojuma perspektīvu. Studiju kursa uzdevumi: Apgūt teorētiskās sociālās antropoloģijas pamatnostādnes. Analizēt antropoloģiskos tekstus. Apgūt teorētiski un praksē apliecināt pētījumu ētiskuma principus. Pilnveidot pētnieciskā darba iemaņas, veicot kultūras un sociālajā antropoloģijas pieejā balstītos lauka pētījumus. Analizēt un kritiski vērtēt empīriskos pētījumus, tos salīdzināt ar teorijās balstītajām atziņām. Sniegt pārskatu par radniecības, politikas, reliģijas un ekonomikas kultūras antropoloģijas pamata jautājumiem un pētniecības metodēm.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Antropoloģiskās teorētiskās literatūras studijas, dzīvesstāstu analīze, lauka darbu veikšana, informācijas vākšana un analīze, iegūto zināšanu un atziņu pilnveidošanas semināros.

Literatūra	Obligātā / Obligatory: 1. Barnard, A. (2021). History and Theory in Anthropology. In History and Theory in Anthropology. Cambridge University Press. 2. Ēriksens, T. H. (2010). Mazas vietas – lieli jautājumi. Rīga: LU akadēmiskais apgāds. 3. Eriksons, E. H. (1998). Identitāte: jaunība un krīze. Rīga: Jumava. 4. Fulans, M. (1999). Pārmaiņu spēki. Rīga: Zvaigzne ABC. 5. Gadamers, H. G. (1999). Patiesība un metode. Rīga: Jumava. 6. Gidenss, E. (1999). Sabiedrības veidošanās. Rīga: AGB. 7. Gūcs, K. (1998). Kultūru interpretācija. Rīga: AGB. 8. Medveckis, A. (2016). Kārlis Rūdolfs Kreicbergs un viņa laiks: identitāte pedagoga dzīvesdarbībā. Monogrāfija. Liepāja: Liepājas Universitātes Socioloģisko pētījumu centrs. Papildu / Additional: 1. Abrams, L. (2010). Oral History Theory. London & New York: Routledge. 2. Alheit, P. (2009) Biographical learning within the new lifelong learning discourse. In K. Illeris (Ed.) Contemporary Theories of Learning. New York: Routledge. 3. Beitnere, D. (2017). Saprast un piederēt: dažas refleksijas par pašizpratni un stāstu vēstījumiem. Rīga: Madris. 4. Bēla-Krūmiņa, B. (2004). Dzīvesstāsti kā sociāli vēstījumi. Promocijas darba kopsavilkums. Rīga: Latvijas Universitāte. 5. Ēriksens, T. H. (2010). Saknes un pēdas. Identitāte Mainīgā laikā. Rīga: Zvaigzne ABC. 6. Gāle-Kārpentere, I. (2001). Mutvārdu intervija: teorija un prakse. Spogulis. Latvijas mutvārdu vēsture. Rīga: Latvijas Universitātes Filozofijas un socioloģijas institūts, Latvijas Mutvārdu vēstures pētnieku asociācija "Dzīvesstāsts". 7. Medveckis, A. (2004). Liepājas Pedagoģijas akadēmijas darbinieku dzīvesstāsti. 1. laidieni. Liepāja: LiePA. 8. Medveckis, A. (2006). Liepājas Pedagoģijas akadēmijas darbinieku dzīvesstāsti. 2. laidieni. Liepāja: LiePA. 9. Medveckis, A. (2009). Liepājas Universitātes darbinieku dzīvesstāsti. 3. laidieni. Liepāja: LiePA. 10. Medveckis, A. (2013). Biogrāfiskā pieeja pedagoģiskos pētījumos: no dzīvesstāsta līdz monogrāfijai. Sabiedrība, integrācija, izglītība. Rēzekne: Rēzeknes Augstskola. Izglītības un dizaina fakultāte, Personības socializācijas pētījumu institūts sadarbībā ar Udiņu universitāti. 11. Medveckis, A. (2014). Biogrāfiskās izpētes avoti un literatūra. E. Lāms (red.) Aktuālas problēmas literatūras zinātnē: rakstu krājums, 19, (315.–330. lpp.). Liepāja: LiePA. 12. Zirnīte, M., & Garda-Rozenberga, I. (2014). Mutvārdu vēsture un dzīvesstāsti: vadlīnijas intervētājiem un atmiņu rakstītājiem. Rīga: LU Filozofijas un socioloģijas institūts, Latvijas mutvārdu vēstures pētnieku asociācija "Dzīvesstāsts". 13. Shopes, L. (2007). Legal and Ethical Issues in Oral History. History of Oral History. Foundations and Methodology. Alta Mira Press. Citi informācijas avoti / Other sources of information: Journal of World Anthropology Interneta resursi / Internet resources: http://www.dzivesstasts.lv/lv/default.htm http://antropologubiedriba.wikidot.com/terminu-varidnica http://www.anthrobase.com/ http://www.nmv.lu.lv/en/
Nepieciešamās priekšzināšanas	Vispārējā vēsture, kultūras vēstures priekšzināšanas, sociālo zinātņu pamati, ideju vēsture Logopēda profesionālās darbības pamati

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienes studijas		Nepilna laika neklātienes studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
1. temats. Ievads antropoloģijā 1., 2. lekcija: Antropoloģijas kā zinātnes vēsturiskās saknes, mūsdienu teorijas, saikne ar citām zinātnēm, pētniecības virzieni. Antropoloģijas, etnogrāfijas un kultūras pētniecības lauki: etnicitāte, nacionālisms, reliģija, politika, vara u. c. Praktiskais darbs: Diskusijas.	4	4	2	6
2. temats. Lauka pētījuma metodoloģija 3., 4. lekcija: Lauka pētījuma teorija un prakse. Biogrāfiskā pētniecība, dzīvesstāsti. Ētiskie standarti. Praktiskais darbs: Dzīvesstāstu – dziļās intervijas realizācija, transkripcija, naratīva analīze.	4	6	2	8
3. temats. Cilvēks un sabiedrība 5., 6. lekcija: Cilvēks sociālajā struktūrā. Cilvēks un sabiedrība ekosistēmā: cilvēka daba, sociālie statusi un attiecības. Personības un sociālo grupu identitāte. Kultūras subjekts sociālajā organizācijā. Lokālais un globālais. Praktiskais darbs: Lauka pētījuma materiālu analīze.	4	4	2	6
4. temats. Dzīves cikls 7., 8. lekcija: Dzīvesveids: ikdienas rutīna, neikdienišķais, svētki, tradīcijas un rituāli. Praktiskais darbs: Dzīves cikla atspoguļojums empīriskajos izziņas avotos: foto, video, kino materiāli, diāriji, korespondence, nekrologi u. c.	4	6	2	8
5. temats. Sociālās attiecības 9., 10. lekcija: Radniecība. Sociālo institūtu un kultūras tradīciju regulējums Praktiskais darbs. Diskusija par prezentētajām argumentētajām esejām par radniecības lomu sociālās dzīves organizācijā un tradīciju nozīmi.	4	6	2	8
6. temats. Rurālā un urbānā sociālā vide 11., 12. lekcija: Lauku un pilsētas sociālā un kultūras antropoloģija. Praktiskais darbs. Seminārs par pilsētas un lauku dzīves dokumentēšanu brīvi izraudzītā vidē un laikā. Personīgās liecības un refleksija par dzīves kvalitāti lauku un pilsētas vidē.	4	6	2	8
Kopā:	24	32	12	44

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
Zināšanas: 1. Pārzina sociālās teorijas. 2. Ir izpratne par antropoloģijas saikni ar citām zinātnēm. 3. Ir zināšanas par antropoloģijas pētīšanas virzieniem.	Pārbaudes darbs: Antropoloģisko teoriju sasaiste ar ietverto izvēlētajā pētījuma virzienā – antropoloģisko tekstu analīze. Pārbaudes darbs: Dzīvesstāstu metodoloģijas lietojums biogrāfiskās pētniecības analīzē. Eksāmens: teorētiskās zināšanas.
Prasmes: 1. Prot izstrādāt antropoloģiskā pētījuma plānu. 2. Nosaka pētījuma robežas. 3. Prot veidot un analizēt pētījuma dizainu. 4. Izmanto zināšanas par sociālo institūtu un procesu ietekmi uz personības attīstību. 5. Prot veikt lauka pētījumu. 6. Māk izmantot teorētiskās atziņas un tās sasaistīt ar praktisko pētījumu.	Pārbaudes darbs: Lauka darba empīriskā materiāla prezentācija. Pārbaudes darbs: Lauka pētījuma rezultātu analīze. Eksāmens: teorētiskās zināšanas.
Kompetence: 1. Ir zināšanas par personības identitāti un faktoriem, kas fokusēti logopēdisko problēmu risināšanai. 2. Izmanto biogrāfiskās izpētes pieeju profesionālajā darbībā.	Pārbaudes darbs: Personības un sociālās vides izpētes rezultātu apkopošana pēc piedāvātā personības izpētes modeļa. Pārbaudes darbs: Argumentēta eseja par antropoloģijas teorijas un praktiskās pētniecības lietojumu logopēdisko problēmu risināšanā. Eksāmens: teorētiskās zināšanas.

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Patstāvīgo darbu apkopojums	30
Semināra darbu prezentācijas	30
Eksāmens	40
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	2.0	12.0	12.0	0.0		*	